

POKROK ZÁPADU

Za rok 1871.—Roč. 40.

Omaha, Neb., ve středn 8. února 1911.

Číslo 29.

Zpráva zhraničné

RAKOUSKO-UHERSKO.

Dne 1. února roku 1890 zmizel arceivévou Jan Saluator, známý jako Jan Orth, prohlášen formálně za mrtva, ježto uplynula vteřina dvorním maršálkem v létě stanovená lhůta. Na základě podniknutého šetření možno míti s jistotou za to, že bývalý arceivévoda se potopil se svou lodí "Sv. Markéta" při jízdě kolem Hornova mysu. — Tak zvané ochranné německé spolky konaly na mnoha místech veřejné schůze, v nichž bylo štváno proti Čechům, protože se opovážili protestovat proti lupičskému sčítání lidu ve smíšených obcích v českých zemích a prý musí demonstrovat. České menší české tedy ještě větší pronásledování. — Italský list "Stampa" uveřejňuje rozmluvu s rak. pensiovaným admirálem Arthurchem Chiarim, jenž prorokuje brzkou válku mezi Rakouskem a Itálií. — Chiari pracuje horlivě k tomu, aby Rakousko mělo silné loďstvo a v posledních letech se zasazoval nekolikrát o to, aby loďní předloha dle německého vzoru byla podána nejen delegacím, ale i ústředním sněmům obou polovin říše. — Výbor rakouské delegace pro zařazení záležitosti přijal resoluci ve prospěch návrhu prezidenta Tafta na odbrojení a vyřizování mezinárodních sporů rozhodnutí soudy. — V delegacích byl učiněn dotaz ve věci stanoviska prezidenta Tafta k otázce odbrojení. Na to odpověděl ministr zahraničních záležitostí, hrabě Aehrenthal, že vyměňuje stran toho s ostatními mocnostmi náhledy. — Právil však při tom, že nevěří, že takové hnutí by mohlo mít nějaký úspěch. Mohlo by to být jen tehdy, kdyby všechny mocnosti v tom smyslu byly shodny. Toho ovšem není. — Hrabě Aehrenthal, rakousko-uherský ministr zahraničních záležitostí, na různé dotazy v delegacích odpověděl, že pruská vláda slibila, že při vypovědění Rakusánů a Uhrů bude dbáti mírnějšího vykládání předpisů o hledně vypovědění cizinců. — Studující krakovské university ve Lvově opustili posluchárny, protože byl jmenován pro universitu německý profesor. Přednášky se nesmí konati, ježto studující toho nedovolí, a došlo již k výtržnostem. Vláda nařídila, aby universita byla zavřena. — Vídeňský ústav na přípravu léčebného sera obdržel z Číny velkou objednávku morového sera. Bylo objednáno 10,000 láhviček, ale myslí se, že bude objednáno ještě více a byla dle toho zařazena výroba. — Císař František Josef přijal v audienci paní Batchellerovou, americkou spisovatelku, jež právě přešla knihu o životě u vídeňského dvora. Císař rozmlouval s ní delší dobu. — Bývalý uherský ministr vyučování hrabě Albert Apponyi odejel parníkem "Korunní princ Vilém" Severoněmeckého Lloydů z Bremerhaven do New Yorku. Chtel ve Spojených Státech přednášet ve prospěch světového míru. Byl tam již jednou před sedmi lety.

NĚMECKO.

Konservativní poslanec hrabě Kanitz ohlásil v říšské radě interpelaci v tom smyslu, jaké kroky učiní vláda proti zaplavení německého peněžního trhu cizími cennými papíry. Hrabě Kanitz patrně měl při tom na mysli sčítání, že činí se pokusy o připuštění akcií Chicago, Milwaukee & Paul dráhy na berlínskou burzu. — V ústřední zprávě o povstání na karolinském ostrově Ponapi, v němž byli usmrceni čtyři Evropané a pět domorodců, se praví, že policejní podnikl 13 ledna útok na úskal, na němž postavil se zatařan. Německé křídlo Corruan, Pánet a Emden při tom na úskal střelily. Jeden Němec byl u-

smrcen a dva byli těžce zranění. Povstaleci pak byli pronásledováni a klade jich odpor pouze ještě asi padesát. — Ve Frankfurtu nad Mohanem židé věnovali celkem jeden milion marek na postavení veliké židovské nemocnice. — Pořeh Pavla Singera, zesnulého sociálně demokratického vůdce, konal se v neděli o polední. Policie dala svolení k tomu, aby rakev provázeti mohli obrovský průvod. Počítá se, že v průvodu nacházejí se nejméně 100,000 účastníků. Od četných cizích socialistů došlo rodinné projevy hluboké soustrasti. — Z nařízení vrchního zemského soudu v Hamnu byl obnoven před porotním soudem v Essenu proces s bývalým císařským delegátem a horničkým vůdčem Ludvíkem Schroederem a soudruhy, kteří byli před více než patnácti lety odsouzeni pro klivou přísahu do vězení až na půl pátá roku. — Bývalý superintendent chicažských škol, E. G. Cooley, přijel na prohlídku průmyslových škol. Byl již ve Švýcarsku, Rakousku a jižním Německu a sebral značný studijní materiál. Nyní bude studovati soustavu průmyslového školství v Prusku. — Bankéř Bleichroeder jmenoval Karla Buenze, bývalého německého vyslanec v Mexiku, delegátem při správě tureckého dluhu. Aby mohl toto výnosné místo nastoupiti, Buenz vystoupil z říšské služby. — Saský král Bedřich August odejel dle původního plánu do Afriky. Po dobu jeho nepřítomnosti povede vládu jeho nejstarší bratr, princ Jan Jiří. — Z Haenburka v Harcu se oznamuje hrozný zločin. Dělník Becker zabil v opilství sekerou ženu, snachu a dva vnuky. Pak se pověsil, ale byl v čas uříznut a zatečen. — "National Zeitung" praví, že císař nechce udělit francouzskému sochaři Augustu Rodinovi řád "Pour le Mérite" a Akademie umění tohoto umělce k významnému jednomyslné odporučila.

ITALIE.

Následkem obav před cholou zakázaly úřady v Neapoli odhývání charakteristické starodávné slavnosti Pedigrotta. Původ této slavnosti je pohanský, kdy podobala se slavnosti Saturnalia, později bylo tím však oslavováno vítězství Karla III. nad Rakusany u Velletri roku 1744. Slavnost takto koná se v noci kolem jeskyně Posilipo a je jednou z nejpozoruhodnějších pamětností Neapole. — Starosta města nařídil zavření všech vináren a policie a vojsko posláno bylo, aby rozpráslu davy, které by se snad ke slavnosti hleděly shromáždit. — Vesuv od posledních dní prozrazuje zvýšenou činnost. Sloupy dýmu vystupují z kráteru a z okolních trhlin. Četné detonace ozývají se v určitých přestávkách, avšak obyvatelstvo neprozrazuje prozatím žádné znepokojení.

FRANCIE.

Nezanechal-li dr. John Evans, papézský markýz D'Oyly, jenž v Paříži zemřel, poslední vůli, pak Art Institute v Chicago asi přijde o malbu Tizianovu, kterou prý měl chtít Evans odkázati. Tizianův obraz byl ve sbírec Palais Royalu, za komuny byl vyřazen z rámu a poslán do Londýna, kde jej dr. Evans koupil. Louvre toužil zakoupit malbu tu, ale cena \$100,000 byla příliš vysoká.

RUSKO.

Ministerský předseda Stolypin prohlásil v dumě, že proti Rusku vyslovované výtky, že toto jest zablácením nákazlivých nemocí, nepřijíjí jej bolesti a studem. Ined na to vystoupil ministerský předseda s důrazem ve prospěch předlohy, na jejíž základě má vláda provéstí důkladnou kanalisaci v Petrohradu, jestliže městská správa v určené době nedostojí své úloze. — Ve spojení s odevzdáním pověřovací listu amerického vyslanec Rockhilla carovi Mikulášovi uspořádána byla Rockhillem a

jeho manželkou skvělá recepce. — Rusko jest jedinou zemí, která ještě podržela tuto starou formu recepce, jež v diplomatické mluvě nazývána jest recivimento. — V Petrohradu a v celém Rusku budí nemalou senzací soud s drem. Pančenkem, který zároveň s hrabětem O'Brienem de Lassym obžalován je z travičství. Lékař přiznal se ve vyšetřovací vazbě, že otrávil buď číslím čtyřicet lidí na objednávkou. Dával si za to platiti a dostal za jeden případ až půl milionu rublů (\$250,000). Vraždu prováděl tím způsobem, že pacientovi očkováním anebo jiným způsobem vpravil do těla bacilly buď cholery anebo jiné nakažlivé nemoci. Smluvil se s člověkem, který si vraždu u něho objednal, aby mu pacienta nějakým nenápadným způsobem k léčení přivodil. — Stávalo se to při chorobách lehčího druhu, ale také různým jiným způsobem se dr. Pančenko seznamoval s lidmi, které měl se světa sprovoditi. Tvrdivo se o něm, že on zavinil choleryou epidemii v Rusku před několika lety, třebaže to není dokázáno. Pančenko je nedávno rok stár a těšil se vynikajícímu postavení ve společnosti vzor své podezřelé působnosti. Žil s jistou Muravěvovou, o níž se tvrdí, že byla jeho zlym duchem a že pro ni všechny ohromné sumy peněz vydělával. S ní zároveň obžalován je hrabě O'Brien de Lassay, šlechtic irského původu, obviněný, že si u něho objednal 3 vraždy. Byli to hrabě Buturlin, za něhož zaplatil \$5,000, generál Buturlin, jehož smrt stála \$25,000, a generálka druhá žena, za jejíž smrt zaplacená byla nejvyšší částka, jakou kdy travě dostal, \$250,000. Obžalovaný nikterak nezapírá a při přelíčení vyznává se za vše. Tvrdivo jen, že prý jednal pod hypotekálním vlivem hraběte. Také jeho právní zástupce chápe se této nezapně obhajoby a podal soudní návrh, aby byli oba obžalovaní od sebe při přelíčení odloučeni, tak by hrabě na starého lékaře působiti nemohl. Na stoličce svědků povolána hraběnka Buturlinová, vypravovala podrobnosti o smrti svého muže. Byla povolána telegramem do Petrohradu a zůstala hraběte takřka již v posledním tažení. Zavolala k němu dra. Cogana, který shledal, že byl hrabě otráven podkožními injekcemi a hned to hraběnce řekl. Náhádal však na travičství, nýbrž na neopatrnost a obviňoval Pančenka, že své injekce jehly nečistil. Pančenko sám po zatečení chtěl vzbudiviti dojem, jako by se jednalo o pouhou neopatrnost, ale později vyšla pravda na jevo. Shledalo se, že lékař vraždil kde koho, jen když se mu za to náležitě zaplatí. Otrávenou manželku i manželky, soky v lásece, příbuzné, po nichž měl někdo děditi, neodbytné věřitelky a kde koho, jen když mu za to bylo náležitě zaplacenou.

PORTUGALSKO.

Diario de Noticias oznamuje, že portugalská vláda se rozhodla vyplácti trůnu zbavenému králi měsíčně penzi \$1,500. Byl mu již poslán ček na měsíci říjen, listopad a prosinec.

ANGLIE.

Značné vzrušení mezi vyšší společností způsobilo oznámení, že královna-vdova nesúčasť se korunovace krále Jiřího. Čin tento je prý nejspolečenějším tahem královny-vdovy, která chce míti na královském dvoře první místo i před nynější skutočnou královnou. — Bylo úředně oznámeno, že vévoda z Connaughtu, bratr zemřelého krále Edwarda nastoupí v září místo generálního guvernéra Kanady. Karl Grey odstoupí. Úřad ten zastáváti bude po dva roky, ale obdobi to může být prodlouženo. — Výroční apel důvěrníků irské strany na sebrání kampanního fondu, který byl právě vydán, praví, že nedávne volby, při kterých byla straně bojovat

proti bohatým konservativcům anglickým a proti rozkolníkům irským, do dna vyčerpaly pokladnu. Volby ty byly nejneúspěšnější za minulých 30 let a vydání hradihl hlavně Irčané američtí. — Provolání končí: "Nyní, když vítězství jest na obzoru, jest nutno více než kdy jindy, aby všichni přátelé Irska podporovali společnou věc."

Zprávy americké.

Lincolnský biskup Boncum zemřel.

V sobotu v poledne následkem zápalu plie zemřel Thomas Boncum, biskup lincolnské diecese. Zesnulý přijel do Ameriky jako malý hoch. Vzdělání svého nabyl v Missouri a později na universitě ve Wurzburgu v Bavorsku. Před 40 roky byl vysvěcen na kněze a biskupem stal se roku 1887. se sídlem v Lincoln. Hlavně známým stal se svým bojem proti podřízenému světu duchovním v Seward, Neb. Asi před 12 roky postavilo se proti němu asi 15 kněží jiných, ale on vedl proti nim boj s honěvnatou neústupností. Pohřbu jeho účastenství všichni středozápadní biskupové a pohřební obřady vykoná nejspíše arcibiskup Ireland ze St. Paul.

Vážné nemocna.

Dle zpráv došlých do Los Angeles, Cal., je Mme. Emma Calve, proslulá operní pěvkyně, stížena indickou zimnicí a leží těžce nemocna v nemocnici v Kobe, Japonsko. — Vzhledem k nebezpečné vlastnosti této nemoci je obava, že nemocí podlehne. Proslulá pěvkyně vydala se na koncertní cestu na daleký východ 18. března loni.

Root vs. Lorimer.

Proti Lorimerovi byla vypálena hlavní rána řečí new-yorského senátora Roota, který illinoiského senátora rozhodně odsoudil. Root byl dosud, jak se říká, "na fenci" a dlouho se nevědělo, pro kterou stranu se rozhodne. Poněvadž je přítelem a zástupcem nejen Rooseveltovm, ale i Taftovým, příkládá se jeho řečí veliká váha a proto byly gallerie senátní naplněny, když řečniti počal. Dokazoval, že se vyšetřující výbor, který odepřel odporuěti Lorimerovo sesazení, dopustil několika chyb. Neměl odmítati právní zástupce chicažské Tribuny, kteří by mu byli pověděli všecko, co časopis o věci té sehnal. Úsudek výboru je nesprávný, když tvrdí, že se sic při volbě objevily mnohé nepořádky a úplatky, ale to že na zvolení Lorimerovo rozhodující vliv nemělo. Pravil, že hájí jenom čest státu Illinoisu a celých Spoj. Států, když chce zabrániti, aby se takoveto věci nikdy více neopakovaly.

Osudné štíty reklamní.

Z Philadelphie, Pa., došla zpráva: Těžký, veliký reklamní štít, který byl stržen větrem v vysoké střešce, spadl na oživenou Market ulici a zabil dva muže a dvě ženy. Několik jiných osob bylo poraněno a sice tak vážně, že musily být dopraveny do nemocnice. Mrtví jsou: Henry Hahn, John Ellis, Emma A. Vinning a Ruth Seybold. Štít byl 20 stop dlouhý, deset stop široký a byl postaven na střeše čtyřpatrového domu v hlavní obchodní třídě města. Mezi těžce zraněnými jest i Albert Benhofer, jenž utrpěl rozbití lebky.

Rozvod urozených.

U chicažského obvodního soudu podala pl. Elinora Gixycká, roz. Elinor Pattersonová, žalobu o rozvod od svého muže, hraběte Gixyckého v Blánsku na Moravě. Hlavním důvodem žaloby jest porušení manželské věrnosti. Tři paníčky, hrdliček vesmáje ve Vidni, jsou uvedeny jako jeho spoluhřá-

nice. Žalobkyně požaduje přifknutí jí práva na svou deersku, ale nečiní si žádných nároků na výživu. Jest sestrou dramatického spisovatele Medill Pattersona.

Lahůdka pro Roosevelta.

V jihozápadní části Texasu očekávají příjezd bývalého prezidenta Roosevelta jako nějakého polo-boha. Jeho příjezd určen na den 18. března. Ve Phoenixu překvapí Roosevelta mimořádným obědem, při němž bude hlavní pochoutkou omeletka ze pštrošího vejce. Mezi různými pečnými hostina ta bude pořádána v přírodě a počítá se, že se jí účastenství asi 1000 občanů z Phoenixu.

Za studijním účelem.

Z Lawrence, Mass., se sděluje: Aby se seznámil s továrními zařízeními a způsobem při výrobě vlněných látek, t. zv. "worstedů" v zájmu zavedení průmyslu toho v Uhrách, pracuje baron Kuno z Eltz, synovec uherského předsedy ministerstva, denně devět hodin v nové továrně United States Worsted Company. Baron Eltz denně podává vládě zprávu o svých pokrocích a když se tou nadějí, že až se vrátí do Uher, bude mu svěřen dozor nad budováním a zařízením továren na vlněné látky. Uherští šlechtic jest muž 32letý.

Osudný výbuch.

Dnes týden v New Yorku smad padělat lidí bylo zabito a asi sto poraněno při hrozném výbuchu třiceti pěti tun dynamitu, který se zde udál na lodi a na železničním voze na úpatí nádraží dráhy Central of New Jersey, právě o polední. Na všechny strany padaly eihly a veliká spousta byla nadělána v celém okolí. Škoda odhaduje se na \$750,000. Otfes byl počítěn až ve státech sousedních, v Long Beach, N. J., a Norfolk, Conn. Dynamit, který byl uložen v mnoha bednách, skládal se z železničního vozu na parník Katharine W. Jak se výbuch udál, nikdo nedovede vysvětliti. Celé nádraží bylo pobofeno, tři lodě v nejbližším sousedství potopeny a loď Katharine W. zmizela úplně. Není po ní stopy. Bylo na ní 7 mužů a kapitán, z jejichž těl se zařizit nenalezlou ani zbytky. Vedle byl parník Whistler, který se po výbuchu potopil za několik minut. Také jedna švédská loď, celá z ocele, byla rozdrcena a potopena. Na jejím rahnovi, z mofe vyčívající, uvízlá hlava jednoho námořníka. Asi sto kroků odtud byl na kolejích jiný vůz, naplněný dynamitem. Tomu byla sice utřena střecha, ale zvláštní náhodou se stalo, že dynamit nevystouhl. Výbuch těžce poškodil vystřehovaleckou stanicí na Ellis Islandu. Nadělal na ní škody za 25,000. Také jiné budovy v sousedství mají škody podobné.

Proti Japancům.

V minulých dnech v New Yorku tisíc mužů a žen táhlo po Broadway za velikým rudým praporem. Policie se dostavila ve větším počtu a zatkla několik účastníků průvodu, což vyvolalo rozhořčení. Průvod se utvořil po schůzi v síni na východní straně, kde řečněji odsoudili popravu tokijskou, při které dvanáct osob padlo za obět japonské třídní justici. Praví se, že zástup táhl k japonskému konsulátu, aby tam demonstroval.

Výstava bude v San Francisku.

Sněmovna poslanců ve Washingtoně odhlasovala, že má město San Francisko dostati světovou výstavu, která se bude konati v roce 1915 na oslavu otevření panamského průplavu. Pro San Francisko odevzdáno bylo 188 hlasů, pro New Orleans 159. To bylo při čtení jmen. Když však došlo k hlasování konečnému, bylo pro San Francisko 259 hlasů, pro New Orleans 159. Zdá se býti jistým, že rozhodnutí to schválí také senát. Tře-

ba že rozhodovaly také zájmy krajinské, možno říci, že vyhrálo San Francisko hlavně pomocí republikánů, kdežto pro New Orleans hlasovali většinou demokraté. Pro New Orleans hlasovalo jen třicet republikánů z jihu, pro San Francisko třicet šest demokratů. V resoluci, která byla přijata, se žádá peníze nepovolují a žádná vládní pomoc nezaručuje. Je to pouze vyzvání k prezidentovi, aby k výstavě pozval cizí národy. Byla navrhována resoluce, aby vláda vyslala k výstavě celé své loďstvo z východu, z Hampton Roads, průplavem panamským do San Franciska, ale byla poražena. Když byl ohlášen výsledek, uspořádána byla v síni sněmovny poslanci a hosty ze západu bouřlivá demonstrace.

Tragická smrt.

Z Clevelandu, O., se sděluje: Nehodou školačky, Laury Kloenickovy, která při vyjíti ze školy zasažena automobilem, učitelka Anna S. Bogue byla tak dojata, že za málo hodin na to zemřela. Poslednější byla očitou svědkyní neštěstí, a až ze St. Johns nemocnice ujistěno, že zranění dívky není nebezpečné, nemohla se uklidniti. Po obědě se jí udělalo nevolno a ulehla. Brzy na to pozbyla vědomí, z něhož se více neprobudila a o 5. hodině skonala. — Rozřícení zavřilo u ní vykrvácení mozku. Zemřela byla zasnoubena s lékařem dr. H. A. Davisem, který k její počtě ve stejný večer pořádal malou hostinu. Když miss Bogueová zavřela oči na vždy, byli v bytu lékaře shromážděni již někteří přátelé, kteří příchod jeho nevěsty očekávali. Za nedlouho měl býti odbýván sňatek. Snoubenec seznámil se na vyšší škole v roce 1903, kde oba graduovali.

Po dvaceti letech.

Dva bratři, zámožní obchodníci v New Yorku, namáhají se, aby dostali svou sestru, která přijela parníkem Vaderland z návštěvy v Německu, z rukou přistěhovaleckého úřadu. Sotva se jim to však zdaří. Sestra jejich Minna Beierleinová bydlila v Americe 20 let a odebrala se v průvodu jakéhosi Louise Bieschela, občana Spojených Států, s kterým žila po léta v společné domácnosti. Žena Bieschelova, která žije se dvěma dětmi v okolí Manhattanu, sdělila přistěhovaleckému úřadu, kdy pár přijede a při jejich příjezdu byla Beierleinová na Ellis Islandu zadržena. Muž musil jako občan zdejší býti propuštěn. Při výslechu prohlásila Beierleinová, že teprve po dvou letech společného života zvěděla, že Bieschel je ženat. Přísní strážcové mravů na Ellis Islandě byli neuprnostni a ani zakročeni bratři dosud nepomohlo.

Nové poštovní nařízení proti přistěhovalcům.

Dne 1. února t. r. vešlo v platnost nové poštovní nařízení, jímž značně zvýšena je sazba za posílání peněz do starých vlastí. Nová poštovní sazba je následující:

od \$0.01 do \$2.50	... 10 ctů
od 2.51 do 5.00	... 15 ctů
od 5.01 do 10.00	... 25 ctů
od 10.01 do 15.00	... 30 ctů
od 15.01 do 20.00	... 35 ctů
od 20.01 do 30.00	... 40 ctů
od 30.01 do 40.00	... 45 ctů
od 40.01 do 50.00	... 50 ctů
od 50.01 do 60.00	... 60 ctů
od 60.01 do 70.00	... 70 ctů
od 70.01 do 80.00	... 80 ctů
od 80.01 do 90.00	... 90 ctů
od 90.01 do 100.00	... \$1.00

Sazba ta platí po následující země: Apia, Rakousko-Uhersko, Belgie, Holívii, Cape Colony, Costa Rica, Dánsko, Egypt, Německo, Velkou Britanií, Honduras, Honkong, Japan, Liberií, Luxemburk, Nový Jižní Vales, Nový Zéland, Orange River kolonie, Peru, Portugalsko, Queensland, Rusko, Salvador, Jižní Austrálii, Švýcarsko, Tasmanií, Uruguay a Victorii.